

AI w pracy naukowej — ściągą (Bielik lokalnie)

Warsztat WPIA UAM · 28.06.2026 · Bielik 4.5B w LM Studio · **wszystko zostaje na Twoim laptopie, nic nie idzie do chmury**

JAK ZACZAĆ (RAZ)

- 1. Model masz z domu: **Bielik-4.5B-v3.0-Instruct** (Discover → `bielik`). Słaby laptop ≤8 GB RAM → **1.5B**.
- 2. **Chat** → „Select a model to load” → **Bielik 4.5B** → poczekaj na zielone „Loaded ✓”.
- 3. Działasz tak: **wklej prompt** → **pod nim wklej tekst** → **wyślij jako jedną wiadomość**.

3 PROMPTY RDZENIA — KOPIUJ I WKLEJ

1 • Popraw zepsuty skan (OCR) — plik `wycinki-prasowe/wycinek-01-ocr.txt`

Popraw błędy OCR w poniższym tekście. Odtwórz poprawną polszczyznę z polskimi znakami (ą, ę, ł...), napraw pomyłone znaki (1→ł, 0→o). Zachowaj sens. Nie dodawaj nic od siebie.

2 • Transkrypcja → **czysty tekst + streszczenie** — plik `relacje-swiadkow/relacja-01-surowa.txt`

To surowa transkrypcja nagrania świadka. Dodaj interpunkcję, podziel na wypowiedzi (Świadek / Pytający), usuń potknięcia mowy („yyy”, „no więc”). Na końcu dodaj streszczenie w 5 zdaniach.

3 • Anonimizacja (RODO) — ta sama relacja, w tym samym czacie

Zanonimizuj powyższy tekst zgodnie z RODO. Zamień imiona, nazwiska, adresy i inne dane osobowe na placeholdery: [ŚWIADEK_1], [ULICA], [MIASTO]. Zachowaj sens. Na końcu wypisz listę zmian.

Zasada: konkretne, krótkie zadanie + tekst pod spodem. Do zadań „czyszczących” ustaw Temperature ≈ 0.3 (prawy panel). **Zawsze sprawdź wynik** — model porządkuje formę, ale nie jest źródłem prawdy.

Płatne narzędzie → darmowy odpowiednik

Płatne (≈ koszt/mies.)	Darmowy odpowiednik (lokalnie)	Główny kompromis
ChatGPT / Claude czat (20 USD)	Bielik 1.5/4.5/11B w LM Studio	słabszy na EN, wolniejszy
NotebookLM — pytania do PDF (0–20 USD)	LM Studio + Bielik	brak generatora podcastu
DeepL Pro — PL/EN (9 EUR)	Bielik 11B	na polszczyźnie Bielik wygrywa terminologią
Grammarly (12–30 USD)	LanguageTool + Bielik	słabszy „tone detector” na EN
Otter.ai — transkrypcja (17 USD)	Whisper.cpp + Buzz GUI	wolniej, słabsza diaryzacja
Adobe Acrobat AI — OCR (15–30 USD)	Marker / olmOCR / Tesseract	rękopisy nadal trudne
Notion AI — notatki (10–20 USD)	LM Studio (czat-na-projekt) / Obsidian	brak synca out-of-the-box
Gamma — slajdy (8–20 USD)	Marp + Bielik	wymaga komfortu z Markdownem

Kiedy chmura jest OK? Dane **publiczne** (burza mózgów, publiczny artykuł, abstrakt już opublikowany) → ChatGPT/Claude bez problemu. Dane **poufne** (wywiady z respondentami, niepublikowany rozdział, akta) → **tylko lokalnie**.

MATERIAŁY I KONTAKT

- Starter-pack (instalacja, prompty, korpus): <https://workshops.mmx3.pl/konferencja-krd-2026/>
- Plan B — Bielik w przeglądarce: <https://bielikchat.pl/>
- Ankieta Sli.do (2 min, dzięki!): <https://app.sli.do/event/tf3xpZ9VrJtyam8zmGGBML>